

...Hâlıkımızı tarif eden, pek büyük bir şahsiyet-i maneviyeye mâlik, bürhan-ı nâtık dediğimiz "Hazret-i Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm kimdir?" diye yapılan suale cevaben deriz ki:

Hazret-i Muhammed (A.S.M.) öyle bir zâttır ki; azamet-i maneviyesinden dolayı sath-ı arz, o zâtın Mescid-i Aksa'sıdır. Mekke-i Mükerrremeonun mihrabı, Medine-i Münevvere onun minber-i fazl-ı kemalidir. Cemaat-ı mü'minîne en son ve en âfî imam ve nev'-i beşerin hatib-i şehîridir; **saadet düsturlarını beyan ediyor.**

---Öyle Muhammed (A.S.M.) ki, icma ve tasdiklerine mazhar olmakla, enbiya ve mürselîne siyadet ünvanını; ve ittifak ve tahkiklerini almakla, imam-ül evliya ve'l-ülema lâkabını almıştır. Ve öyle Muhammed (A.S.M.) ki, âyât-ı bahire, mu'cizat-ı katia ve secaya-yı sâmiye ve ahlâk-ı âliye sahibi olmakla mehbit-i vahy-i İlahî olmuştur. Ve öyle bir Muhammed (A.S.M.) ki, âlem-i gayb ve melekûtu seyr ve ziyaret etmekle, ervahı müşahede ve melaike ile musahabe, cin ve insanlara irşad vazifesini almıştır. Ve öyle bir Muhammed (A.S.M.)dir ki, şahsiyet-i maneviyesiyle kâinatın kemaline bir fihriste olmakla, **bütün saadetlerin ve medeniyetlerin düsturlarını havi bir şeriata sahibdir.** Ve öyle bir Muhammed (A.S.M.)dir ki, âlem-i şehadette iken gaybiyattan haber verir bir beşîr ve nezîr olup bütün kuvvetiyle, kemal-i ciddiyetle ve vüsuk ile, itminan ile yüksek bir iman ile nev'-i beşere karşı "Tevhid

Dini"ni **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** ile ilân ve i'lam ediyor.--- (Ms:53)

Ve bütün enbiyanın reisidir; onları tezkiye ve tasdik ediyor. Çünkü dini bütün dinlerin esasatına câmi'dir. Ve bütün evliyanın başıdır. Şems-i risaletiyle onları terbiye ve tenvir ediyor.

O zât (A.S.M.) öyle bir kutub ve nokta-i merkezîyedir ki, onun halka-i zikrinde bulunan bütün enbiya u ahyar, ebrar u sadıkîn onun kelimesine müttefik ve kelâm-ı nutkuyla nâtıktırlar. Ve öyle bir şecere-i nuraniyedir ki, damar ve kökleri, enbiyanın esasat-ı semaviyesidir. Dal ve budakları, evliyanın maarif-i ilhamiyesidir.

Mesnevi-i Nuriye (21 - 22)

İ'lem Eyyühel-Aziz! Hilkat şeceresinin semeresi insandır. Malûmdur ki, semere bütün eczanın en ekmeli ve kökten en uzağı olduğu için bütün eczanın hâsiyetlerini, meziyetlerini hâvidir. Ve keza hilkat-i âlemin ille-i gaiye hükmünde olan çekirdeği yine insandır.

Sonra, o şecerenin semeresi olan **insandan bir tanesini şecere-i İslâmiyete çekirdek ittihaz etmiştir. Demek o çekirdek, âlem-i İslâmiyetin hem bânisidir, hem esasıdır, hem güneşidir.**

Mesnevi-i Nuriye (117)

İ'lem Eyyühel-Aziz! Kâinat bir şeceredir. Anasır onun dallarıdır. Nebatat yapraklarıdır. Hayvanat onun çiçekleridir. İnsanlar onun semereleridir. **Bu semerelerden en ziyadar,**

nurlu, ahsen, ekrem, eşref, eltaf Seyyid-ül Enbiya Ve-l Mürselîn, İmam-ül Müttakin, Habib-i Rabb-ül Âlemîn Hazret-i Muhammed' dir.

Mesnevi-i Nuriye (201)

...Ve keza insan, hilkat semeresi olduğundan anlaşılır ki: İnsanlardan bir çekirdek var ki, Cenab-ı Hak şecere-i hilkati o çekirdekten inbat etmiştir. O çekirdek de ancak ve ancak bütün ehl-i kemalin ve belki nev'-i beşerin nisfının ittifakıyla efdal-ül halk, seyyid-ül enam Hazret-i Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm' dir.

Mesnevi-i Nuriye (186)

...Ve keza ziyasız güneşin vücudu mümkün olmadığı gibi, uluhiyet de tezahürsüz olamaz. Tezahürü ise, irsal-i rusûl ile olur. Ve keza hadd-i kemale baliğ olan en yüksek bir cemalin bilinmesi, görünmesi, gösterilmesi için resullerin tarifi lâzımdır.

Ve keza kemal-i cemale baliğ olan kemal-i hüsn-ü san'at, resullerin delaletiyle olur.

Ve keza rububiyet-i âmme, ubudiyet-i külliye ister. Bu da zülcenaheyn resullerin vahdet-i İlahiyeyi halka ilân etmeleri ile mümkün olur.

Ve keza bir hüsn sahibinin isteği olmasa ve bir âyine bulunmasa ve tarif edici bir şahıs tavassut etmezse, onun hüsnünün görünmesi, gösterilmesi mümkün değildir. Bu da ancak resuller vasıtasıyla olur. Çünkü resul, ubudiyetiyle Hâlık'ın hüsnüne âyinedir; risaleti cihetiyle de halka izhar ve ilân eder.

Ve keza bir zâtın cevahirle, zîkıymet eşya ile dolu hazinelerini açıp halka göstermek ve arz etmekle o zâtın kudretini, zenginliğini, saltanatını ilân etmek için ancak o zâtın müsaadesiyle ve iradesiyle emir ve tayin edilmiş bir memur lâzımdır. İşte o memur resuldür.

Arkadaş! Bu sıfatları haiz, bu vazifeleri en mükemmel görebilecek Hazret-i Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'dan başka âlemde bir şahıs yoktur. En câmi', en kâmil, en fâzıl o zâttır. Tam tamına teşhir, tebliğ, tarif, tavsif, izhar, ilân eden o zâttır.

Mesnevi-i Nuriye (37 - 38)

Bak, o zât öyle bir maksad, öyle bir gaye için saadet isteyip dua ediyor ki, insanı ve bütün mahlukatı, esfel-i safilîn olan fena-yı mutlaka sukuttan, kıymetsizlikten, faidesizlikten, abesiyetten a'lâ-yı illiyyîn olan kıymete, bekaya, ulvî vazifeye, mektubat-ı samedaniye olması derecesine çıkarıyor. Bak, hem öyle yüksek bir fizar-ı istimedkârane ile istiyor ve öyle tatlı bir niyaz-ı istirhamkârane ile yalvarıyor ki, güya bütün mevcudata, semavata, arşa işittirip, vecde getirip, duasına "Âmîn! Allahümme âmîn!" dedirtiyor.

Acaba bütün benî Âdem'i arkasına alıp, şu arz üstünde durup, arş-ı a'zama müteveccihen el kaldırıp, nev'-i beşerin hülâsa-i ubudiyetini câmi' hakikat-ı ubudiyet-i Ahmediye (A.S.M.) içinde dua eden şu şeref-i nev'-i insan ve ferîd-i kevn ü zaman

olan Fahr-i Kâinat ne istiyor, dinleyelim. Bak, kendine ve ümmetine saadet-i ebediye istiyor, beka istiyor, Cennet istiyor. Hem mevcudat âyinelerinde cemallerini gösteren bütün esma-i kudsiye-i İlahiye ile beraber istiyor; o esmadan şefaata taleb ediyor, görüyorsun.

Eğer, âhiretin hesabsız esbab-ı mûcibesi, delail-i vücudu olmasa idi, yalnız şu zâtın tek duası, baharımızın icadı kadar Hâlık-ı Rahîm'in kudretine hafif gelen şu Cennet'in binasına sebebiyet verecekti. Demek nasilki o zâtın risaleti, şu dâr-ı imtihanın açılmasına sebebiyet verdi, لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَّا خَلَقْتُ الْأَفْلَاقَ سırrına mazhar oldu; onun gibi, ubudiyeti dahi öteki dâr-ı saadetin açılmasına sebebiyet verdi.

Mesnevi-i Nuriye (42)

ONBİRİNCİ REŞHA: Böyle acib ve muamma-âlûd şu kâinatın perde-i zahiriyesi altında elbette ve elbette böyle acıba bizi bekliyor. Böyle acıba haber verecek, böyle hârika ve fevkalâde mu'ciznüma bir zât lâzımdır. Hem bu zâtın gidişatından görünüyor ki: O, görmüş ve görüyor ve gördüğünü söylüyor. Hem "Bizi nimetleriyle perverde eden şu Semavat ve Arz'ın İlahı bizden ne istiyor, marziyatı nedir?" Pek sağlam olarak bize ders veriyor. Hem bunlar gibi daha pekçok merak-aver, lüzumlu hakaiki ders veren bu zâta karşı herşey'i bırakıp ona koşmak, onu dinlemek lâzım gelirken; ekser insanlara ne olmuş ki sağır olup, kör olmuşlar, belki divane olmuşlar ki; bu hakkı görmüyorlar, bu hakikatı işitmiyorlar, anlamıyorlar?

Mektubat (200 - 201)

...Madem bu mezkûr dokuz hakikatlar bu zâtın sıdkına şehadet ederler; elbette bu âdem, benî-âdem'in medar-ı şerefi ve bu âlemin medar-ı iftiharıdır. Ve ona "Fahr-i Âlem" ve "Şeref-i Benî-Âdem" denilmesi pek lâyıktır ve onun elinde bulunan ferman-ı Rahman olan Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın haşmet-i saltanat-ı maneviyesinin nısf-ı arzı istilası ve şahsî kemalâtı ve yüksek hasletleri gösteriyor ki; bu âlemde en mühim zât budur, Hâlıkımız hakkında en mühim söz onundur.

İşte gel bak! Bu hârika zâtın yüzer zahir ve bahir kat'î mu'cizelerinin kuvvetine ve dinindeki binler âlî ve esaslı hakikatlarına istinaden, bütün davalarının esası ve bütün hayatının gayesi; Vâcib-ül Vücut'un vücuduna ve vahdetine ve sıfâtına ve esmasına delalet ve şehadet ve o Vâcib-ül Vücut'u isbat ve ilân ve i'lam etmektir.

Şualar (132)